

Motion till riksdagen 2013/14:K9

av Peter Eriksson m.fl. (MP)
med anledning av prop. 2013/14:46

Regionalt utvecklingsansvar i Jönköpings, Örebro och Gävleborgs län

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en helhetslösning av regionfrågan och den statliga organiseringen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Västernorrlands läns landsting ska omfattas av lagen om regionalt utvecklingsansvar och bli region.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Norrbottens läns landsting ska omfattas av lagen om regionalt utvecklingsansvar och bli region.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behov av utredning för att Västmanlands läns landsting ska kunna omfattas av lagen om regionalt utvecklingsansvar och bli region.

Behov av en helhetslösning

Ansvarskommittén presenterade i betänkandet (SOU 2007:10) Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft en modell för hur statlig och regional organisering skulle kunna ske i landet. Den statliga organiseringen på regional nivå skulle bli enhetlig, oavsett myndighet, och skulle sammanfalla med regionkommuner med en befolkning på mellan en och två miljoner invånare. Av kommitténs betänkande har det inte blivit så mycket. De statliga myndigheternas organisation på nationell och regional nivå är lika splittrad som förr, om än med kraftig fokusering på verksamheten i rikets absolut största städer. Den regionala organiseringen på landstingskommunal nivå har blivit än mer splittrad, särskilt när det gäller regionala utvecklingsfrågor. Nu finns det tre

Fel! Okänt namn på

modeller för hur det regionala utvecklingsansvaret ska hanteras: antingen förs det över från stat till region enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar eller så finns det samverkansorgan i form av kommunalt beslutande församlingar (utsedda med indirekt mandat) eller slutligen har länsstyrelsen detta ansvar helt själv. Någon enhetlighet finns inte och några grundläggande principer som kan förklara kriterierna för när en region kan bildas, finns inte heller. Detta blev tydligt i interpellationsdebatten den 22 november 2013 (interp. 2013/14:107 Regionalt utvecklingsansvar för Västmanland) där ansvarig minister, som skäl till varför ansökan om att bilda region Västmanland avslogs av regeringen, anförde att ansökan kom in för sent. I en debattartikel i Dagens Nyheter anfördes tidigare om vad som krävdes för att en region skulle bildas att "lokala politiker, medborgare, näringsliv och det civila samhället behöver gemensamt se fördelarna med en regionbildning och vara pådrivande i processen. Allt för att få så naturliga och så väl fungerande regioner som möjligt." Något svar om vad som krävs för att regioner ska få bildas och överta det statliga utvecklingsansvaret på regional nivå finns fortfarande inte.

Det är uppenbart att det måste finnas principer för hur landet ska vara organiserat på kommunal, regional och statlig nivå. Här har Ansvarskommittén gjort ett omfattande arbete som regeringen helt lagt åt sidan. Vi vill att regeringen ska återkomma till riksdagen med en helhetslösning för regionfrågan och frågan om hur den statliga organisationen ska se ut, som ska bygga på Ansvarskommitténs slutbetänkande med tillägget att regional organisering ska förutsätta starkt lokal och regional förankring och bygga på ett lokalt initiativ. Vad som här anförts om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en helhetslösning av regionfrågan och den statliga organiseringen, bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Västernorrland och Norrbotten som regioner

I Ds 2013:13 Regionalt utvecklingsansvar i Västernorrlands och Norrbottens län lämnas förslag om regionalt utvecklingsansvar för dessa landsting. Regeringen väljer ändå att avslå ansökningarna och lämnar även här det samfälliga önskemålet från kommunerna och landstingen själva därhän. Några närmare skäl än de som anförts om Västmanlands län finns inte.

Vi anser att ansökningarna från Västernorrlands läns landsting och Norrbottens läns landsting om att få bilda region och överta det regionala utvecklingsansvaret ska bifallas, till följd varav det utredningsförslag som lämnats kan genomföras.

Vi anser därför att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna att Västernorrlands läns landsting ska få överta det statliga utvecklingsansvaret och bli region. Detsamma gäller för Norrbotten.

Västmanland som region

Landstinget i Västmanland har tillsammans med samtliga kommuner ansökt hos regeringen om att få överta det regionala utvecklingsansvaret och därmed bli en region. Regeringen har avslagit ansökan utan att ha dialog med landsting eller kommuner och utan att ge några skäl för avslaget. Det enda besked som återfinns är i debattartikeln i Dagens Nyheter och i de debatter som varit i riksdagen. Ansökan stöds av en enig styrelse för Sveriges Kommuner och Landsting.

Vi tycker att ansökan förtjänar att tas på allvar. När alla kommuner tillsammans med sitt landsting kommer överens är detta inte en liten sak. Ansökan om regionbildning bör därför utredas inom Regeringskansliet och en departementspromemoria bör tas fram som visar på förutsättningarna för en regionbildning. Vad som här anförts om behov av en utredning bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 10 december 2013

Peter Eriksson (MP)

Jabar Amin (MP)

Bodil Ceballos (MP)

Valter Mutz (MP)

Agneta Luttröpp (MP)